

Kansanvallan uljas linnake

**Jyväskylän ja Tampereen kaupunginkirjastojen
demokratiahanke
2022-2023**

Osastonjohtaja, kohdenneet palvelut Laura Hekkala-Vatula, Jyväskylän kaupunginkirjasto
Projektisuunnittelija Marjo Hietikko, Tampereen kaupunginkirjasto
Kolmas Persoona Oy: Anna Sutherland, Elise Rehula ja Outi Nokkonen

Kirjastojen demokratiahanke
AVI:n erityisavustuksen tavoitteena

Päätäjät ja kuntalaiset vuoropuheluun

Kansanvallan uljas linnake

HANKKEEN VAIHEET

DEMOKRATIAKOEILUT!

TAMPERE:

Demokratian apokalypsi -pakohuonepeli
Suuri vaalijuhla

JYVÄSKYLÄ

Valon väärentäjät valeutiskisa
Ketä kiinnostaa?

YHTEINEN:

Tiloja ulkopuolisille demokratiatyöhön -
Demokratian tilat
Demokratiakahvit
Demokratiaskannaus

Eduskuntavaalit 2023
Kehitetyn toimintamallin
ensimmäinen juurrutus!

JOULU - MAALIS

5. REFLEKTIO-
SEMINAARI

MAALIS

6. KÄSIKIRJA- JA
TOIMINTAMALLI-
TYÖPAJAT

HUHTI

7. MITÄ
KUULUU?
-PALAVERI

TOUKO 2023

LUOTAIN

1. STARTTI-
TYÖPAJA

SYYS

2. REKRYTOINTIMALLI-
TYÖPAJA

LOKA

3. DEMOKRATIA-
KOEILUJEN
IDEOINTI-
TYÖPAJAT

MARRAS

4. DEMOKRATIA-
KOEILUJEN
YHTEINEN
SUUNNITTELU-
TYÖPAJA

MARRAS

5. REFLEKTIO-
SEMINAARI

MAALIS

6. KÄSIKIRJA- JA
TOIMINTAMALLI-
TYÖPAJAT

HUHTI

7. MITÄ
KUULUU?
-PALAVERI

TOUKO 2023

ke 24.5. klo 10-12

Ketä
kiinnostaa?
Jyväskylä
24.1., 20.2
ja 13.3.

Valon
väärentäjät
20.1.
Kuokkala,
Jkl

Suuri
vaalijuhla
28.1.
Multisilta,
Tre

Kokeilut

Demokratian
apokalypsi -
pakopeli
Tre

Demokratian
tilat
Jkl/Tre
vko 13

Demokratia
skannaus
Jkl/Tre

"Me ollaan vähän ku
agentteja."
"Vitsi musta tuntuu, että
mää oon joku
tietokonenero."
Demokratian apokalypsi
-pakopelissä kuultua

"Yliopiston kv-opettajiston
paneelikeskustelu eri maiden
demokratiatulkinnoista"
Demokratiaskannaus-idea,
Jyväskylä

"Kävijämäärä yllätti meidät
ja mikä positiivista noin
10% kävijöistä liittyi
jäseneksi."
Palokka-Seuran
palaute/Demokratian tilat

"Se lähti oikeasta uutisesta"
- siirtyvät lehtikaapille ja
ottavat Hesarin...
Valon väärentäjät
-valeuutiskisa

"Tässähän täytyy ihan
istahtaa ja miettiä
ehdokkaan/puolueen
vaihtamista."
Suuri vaalijuhla

"Demokratia-tapahtumat
osaksi tapahtumatuotantoa -
mainio oivallus"
reflektioseminaarin palaute
/Ketä kiinnostaa?

Parasta ikinä

Kumppanit

Palvelumuotoilu – reflektiot

Demokratiaskannaus –

demokratiasit silmille ja baanalle!

KIRJASTON PIENI DEMOKRATIASKANNAUS

#democracywalkthrough

Demokratiaskannaus auttaa ideoimaan, miten meidän kirjastomme voisi tehdä demokratiatyötä ihan pienesti, jo tehtyä hyödyntäen, vanhasta inspiroituen tai miksei jopa uutta kokeillen. Skannauksen voi tehdä esimerkiksi osana tiimipalaveria tai vaikka napata näkökulmaksi tilakävelyyn. Niin tai näin, toivottavasti skannaus auttaa pohtimaan, **miten meidän kirjasto voi tukea aktiivista osallisuutta ja vuorovaikutusta omassa yhteisössämme tai lisätä luottamusta edustukselliseen demokratiaan?**

SKANNAUKSEN TOTEUTTIVAT (nimi + kirjasto):

MITEN SKANNAAN?

Valitkaa tila, esim. nuortenosasto. Kävelkää ja "skannatkaa" oikealla olevista teemoista inspiroituen, mitä pieniä demokratiatekoja voisitte tehdä. Keskustelkaa yhdessä, millaisia ideoita voitaisiin toteuttaa vaikka heti, entä ensi kuussa?

TAI

Hyödyntäkää skannausta luovasti soveltaen!

BONUS

Kysykää asiakkaita tai kollegoilta pikapalautetta ideoista (mitä mieltä olisit, jos... tulisitko, jos... olisiko sinulle iloa, jos...).

TAPAHTUMAT

- Mihin jo järjestämiimme tilaisuuksiin voisimme tuoda demokratiateeman mukaan?
- Voisimmeko kutsua jonkun yhteistyökumppaneista tai paikallisista yhdistyksistä, kouluista yms. tuomaan demokratiasisältöjä tapahtumiin?

AINEISTO

- Millaisia aineistoja meiltä jo löytyy ja mitä voisimme tarjota lisää? Miten saisimme demokratia-aineistoja paremmin esille?
- Millaista osallisuutta, vuorovaikutusta ja vaikuttamista tukevaa "esineistöä" voisimme tarjota? Miten?

MUUT MAHDOLLISUUDET

- Millaista osaamista minulta ja kollegoilta löytyy?
- Mikä osaamisemme tai nykyiset palvelumme (esim. koulu- ja päiväkotiyhteistyö) voisivat tukea vaikuttamissa ja aktiivisessa kansalaisuudessa tarvittavia taitoja?

Luonnos 24.2.2023

Kansanvallan uljas linnake

Kuntalaisten kuuleminen

Kuntalaiskysely

asiakkaat

- Verkossa
- Kirjastotilassa fasilitoituna pop-up-pisteenä

Kirjastojen demokratiatehtävän tunnettuus
Houkuttelevimmat demokratitapahtumaformaatit
Mikä aihe saisi tulemaan kirjaston yhteiskunnalliseen tapahtumaan? Mikä aihe olisi sinulle tärkeä?
Mihin tarkoitukseen kuntalaiset tarvitsisivat avointa toiminnan tilaa
Kiinnostus kirjastotilojen käyttöön kansalaistoimintaan
Mitä kanavaa kirjaston kannattaisi käyttää markkinointiin?

Halukkaiden kuntalaisten rekrytointi fokusryhmiin

Asiakasymmärryspaja / Fokusryhmät

asiakkaat

ei-asiakkaat

Mielikuvat kirjastosta demokratiapelurina
Mitkä ovat kirjastolle sopivat ja hyväksyttävät tavat edistää demokratiaa?
Mitkä tavat eivät ole kirjastolle sopivia ja mistä syystä?
Kirjaston demokratiatoiminnan markkinointi (yleinen viestintä vai kohdennettu)
Kirjastojen poliittisuus vs. poliittinen neutraalius – missä menee rajat?
Kuinka kirjastot voisivat edistää yhteisöllisyyttä ja demokratiaa parhaiten?
Miten kirjasto voisi auttaa yhteiskunnallisen tiedon haussa ja käytössä (tutkimustulos: ei kaivata apua)
Miten kirjasto voisi edistää demokratiaa koulu yhteistyössä?

Kansanvallan uljas linnake

Kuntalaisten kuuleminen

Huhtikuu
Paperiversio

Huhtikuu

Verkossa:

Tampere.Finland -
sovelluksessa kysely
julkaistu 31.3.2023

bit.ly/demokratiaa (Tre)
ja bit.ly/kansanvaltaa (Jkl)

Pop-up -kyselyt:

6.4. Metso, Tre, klo 9-11
12.4. Yliopisto, Tre, klo 16-18
13.4. Kauppahalli, Tre, klo 9-11
20.4. Seppä, Jkl klo 11-13
21.4. Lähde, Jkl klo 13-15
22.4. Metson messut, Tre
27.4. Treen klassillinen lukio klo 10-14

Asiakasymmärryspajat

25.5 Tre, klo 12-14 ja 17-19,
Kaarna-sali, Metso
26.5. Jkl, pääkirjaston lava,
klo 12-14 ja 17-19

Kirjastojen demokratiaportaat

(by Kansanvallan uljas linnake)

Kirjasto on minulle tuttu. Tiedän, millaisia palveluita sieltä saa.

LÖYTÄMINEN

Kirjaston tilat, palvelut ja aineistot ovat minulle saavutettavia. Koen, että kirjasto on minua varten.

PALVELUN KÄYTTÖ

Minulla on tietoa, ymmärrystä, uskoa ja osaamista vaikuttamiseen.

KANSALAISTAIDOT

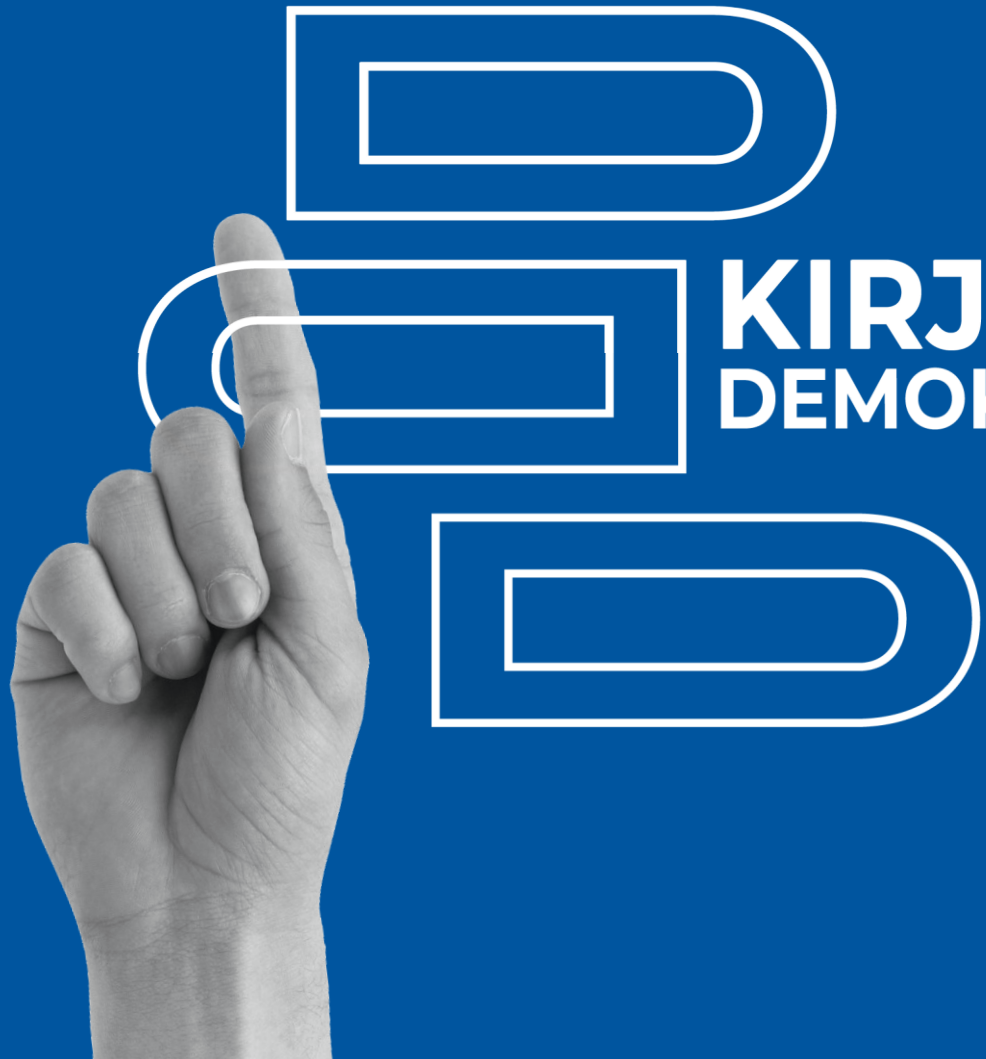
Osallistun ja vaikutan aktiivisesti esim. äänestämällä tai asettumalla ehdolle, olemalla mukana järjestötoiminnassa, tai vaikka naapurustoni toiminnassa.

AKTIIVINEN KANSALAISSUUS

Erittäin tärkeä osa demokratiatyötä, mutta myös OSA KIRJASTOJEN PERUSTYÖTÄ

KIRJASTOJEN DEMOKRATIATYÖLLE ERITYISTÄ

KIRJASTOJEN DEMOKRATIAHANKE

Kiitos!

Ota yhteyttä:

laura.hekkala-vatula@jyvaskyla.fi

marjo.hietikko@tampere.fi

lepe.parviainen@tampere.fi